

आदिवासी विकास विभागामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या शासकीय वसतिगृहामध्ये अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशाच्या टक्केवारीत वाढ करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक आवगृ-१२०३/प्र.क्र.६८ (२००३)/का.१२

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : १ ऑक्टोबर, २००३.

- वाचा :-**
- १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक बीसीएच-१३८४/३६३२७/का.१२, दिनांक ११ जुलै, १९८५
  - २) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा विभाग क्रमांक बीसीएच-१०९७/प्र.क्र.१०७/मावक-४, दिनांक १६ मार्च, १९९८.

शासन निर्णय :- आदिवासी विकास विभागाव्दारे महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक विकासाकरिता शासकीय वसतिगृहात आदिवासी विद्यार्थ्यांना प्रवेश देणे संबंधीची ही योजना राबविण्यात येते. राज्यात सन २००२-२००३ अखेर २४४ शासकीय वसतिगृह सुरु करण्यात आली असून, त्यापैकी १५१ वसतिगृह मुलांची व ९३ वसतिगृह मुलींची आहेत. या वसतिगृहामध्ये १२,२२५ मुलांची व ७,०४५ मुलींची याप्रमाणे एकूण १९,२७० विद्यार्थ्यांच्या राहण्याची सोय करण्यात येते. सन २००३-०४ या वर्षात अनुसूचित जमातीच्या मुलां-मुलींसाठी ५० नवीन शासकीय वसतिगृहे सुरु करण्यात आलेली असून, त्यामध्ये ३० वसतिगृह मुलांची व २० वसतिगृह मुलींची आहेत. काही वसतिगृहांमध्ये विद्यार्थ्यांची मंजूर संख्या निवासी क्षमता असून ही भरली जात नाही. तर काही ठिकाणी निवासी क्षमता कमी असल्यामुळे मंजूर विद्यार्थी संख्येएवढ्या विद्यार्थ्यांना वसतिगृहात प्रवेश देता येत नाही. यामुळे शासकीय वसतिगृहातील मंजूर प्रवेश क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांचे अर्ज प्राप्त होतात. तथापि, मंजूर विद्यार्थी क्षमता व निवासाची क्षमता विचारात घेऊन विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात येतो. त्यामुळे अनेक आदिवासी विद्यार्थी शासकीय वसतिगृहात प्रवेशाअभावी शिक्षणाच्या संधीपासून वंचित राहतात. त्यामुळे वरील प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आलेल्या जिल्हा व विभागीय स्तरावरील वसतिगृहांतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांच्या सध्याच्या प्रवेशाच्या टक्केवारीत वाढ करण्याबाबतचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार खालीलप्रमाणे प्रवेशाची टक्केवारी वाढविण्यात येत आहे :-

आदिवासी विकास विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक बीसीएच-१३८४/३६३२७/का.१२, दिनांक ११.७.१९८५ च्या शासन निर्णयान्वये जिल्हा स्तरावरील सध्याची प्रवेशाची टक्केवारी					प्रवेशाची वाढीव टक्केवारी				
अ. क्र.	जिल्हा	अनु. जमाती	अनु. जाती	वि.जा. व भ.ज.	अनु. जमाती	अनु. जाती	वि.जा. व भ.ज.	वि.मा. प्र.	अंध व अपंग व्यक्ती
१	नाशिक	७५%	२०%	५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
२	पुणे	७५%	१५%	१०%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
३	अमरावती	७५%	२०%	५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
४	नांदेड	७०%	१५%	१५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
५	यवतमाळ	७०%	१५%	१५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
६	वर्धा	७०%	१५%	१५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
७	नागपूर	७०%	१५%	१५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
८	भंडारा	७०%	२०%	१०%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
९	चंद्रपूर	७०%	२०%	१०%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%
१०	जळगांव	५०%	४५%	५%	८१%	१०%	०४%	०२%	०३%

२. विभागीय स्तरावरील वसतिगृहातील आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी व मागासवर्गीयांच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रवेशाची सुधारित वाढीव टक्केवारी खालीलप्रमाणे आहे :-

प्रवेशाची वाढीव टक्केवारी		
१	अनुसूचित जमाती	८१%
२	अनुसूचित जाती	१०%
३	विमुक्त जाती व भटक्या जमाती	४%
४	विशेष मागास प्रवर्ग	२%
५	अंध व अपंग व्यक्ती	३%

वरीलप्रमाणे आदिवासी विकास विभागामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशाच्या टक्केवारीत बदल करण्यात येत आहे. त्यानुसार संबंधितांनी विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्याबाबत शासन या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(मफिउल हुसेन)
सह सचिव.